

a

FUNDACJA TAURUS

WARUNKOWE

UMORZENIE

**POSTĘPOWANIA
KARNEGO**

BIULETYN PRAWNY NUMER 10
PUNKT NIEODPŁATNEJ POMOCY PRAWNEJ
NR 9 W POZNANIU

Z

Warunkowe umorzenie postępowania karnego.

Warunkowe umorzenie postępowania jest środkiem probacyjnym, który opiera się na zaniechaniu skazania i wymierzenia kary sprawcy winnego popełnienia przestępstwa. Orzeczenie o warunkowym umorzeniu jest zawsze fakultatywne.

Kompetencja warunkowego umorzenia postępowania należy do sądu. Wynika to z faktu, że zastosowanie tej instytucji musi być poprzedzone stwierdzeniem winy sprawcy i brakiem wątpliwości co do okoliczności popełnienia przestępstwa. Tym samym podstawą warunkowego umorzenia jest ustalenie wszystkich przesłanek odpowiedzialności.

Przesłankami warunkowego umorzenia postępowania są:

1. Uprzednia **niekaralność** sprawcy za przestępstwo umyślne.

Warunek uprzedniej niekaralności za przestępstwo umyślne ma charakter bezwzględny i nie zależy od stanu wiedzy sądu rozpoznającego sprawę. W przypadku skazania sprawcy w innym procesie za przestępstwo umyślne, istotna jest w aspekcie możliwości zastosowania instytucji określonej w art. 66 k.k. nie data wydania wyroku, ale data, w której wyrok ten się uprawomocnił.

2. Zagrożenie czynu karą pozbawienia wolności **nieprzekraczającą 5 lat**.

Nie uwzględnia się tu przewidzianych przepisami prawa możliwości nadzwyczajnego złagodzenia czy obostrzenia kary.

3. Stopień winy i stopień społecznej szkodliwości **nie mogą być znaczne**, co nie oznacza ich nieznaczności czy znikomości.

Aktualne jest w tym zakresie orzecznictwo SN, w którym stwierdzono, że gdy stopień społecznego niebezpieczeństwa czynu nie jest znikomy, nie oznacza to wcale, że nie jest on znaczny; gdy stopień społecznego niebezpieczeństwa czynu nie jest znaczny, to oznacza to coś więcej niż znikomość.

4. **Brak wątpliwości** co do okoliczności popełnienia czynu wymaga bezspornego ustalenia samego faktu popełnienia przestępstwa i jego okoliczności.

Nie jest wystarczające samo przyznanie się sprawcy do popełnienia zarzucanego mu czynu. Podjęcie przez sąd prawidłowej decyzji w zakresie warunkowego umorzenia postępowania wymaga, aby stan faktyczny sprawy nie budził żadnych wątpliwości w świetle zebranego materiału dowodowego i dokonanej przez sąd jego oceny. To właśnie na podstawie tych dowodów sąd ustala sprawstwo oskarżonego, stopień jego zawinienia i społecznej szkodliwości czynu, a więc okoliczności, które implikują inną przesłankę warunkowego umorzenia postępowania, a mianowicie wymóg, by okoliczności popełnienia czynu nie budziły wątpliwości.

5. Tzw. **pozytywna prognoza kryminologiczna**, wyrażająca się w opartym na ocenie właściwości i warunków osobistych sprawcy oraz jego dotychczasowym sposobie życia przypuszczeniu, że sprawca pomimo umorzenia postępowania będzie przestrzegał porządku prawnego, w szczególności nie popełni przestępstwa.

Jednocześnie wskazać należy, że jeśli spełnione są przesłanki uzasadniające warunkowe umorzenie postępowania, prokurator może zamiast aktu oskarżenia sporządzić i skierować do sądu wnioski o takie umorzenie. W przedmiocie warunkowego umorzenia postępowania sąd orzeka wyrokiem, który może być wydany na posiedzeniu.

Podkreślenia wymaga również to, że wyrok warunkowo umarzający postępowanie **nie jest wyrokiem skazującym**.